

การมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสนต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

มนัส เล่งเจ๊ะ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง (พนัสนิคม)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ มนต์ เล่งเจ๊ะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง (พนัสนิคม) ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

.....กรรมการ
(ดร. เทียนชัย ศศิศาสตร์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส ฉกรรจ์แดง)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง (พนัสนิคม) ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

วันที่ 17 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสนต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องอย่างยิ่ง โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.สัมฤทธิ์ ขสสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร พันเอก ดร.สนธิ นวกุล ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง และคณาจารย์คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง มหาวิทยาลัยบูรพา ได้กรุณาแนะนำ และให้คำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัยเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ให้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนทุกท่านที่เกี่ยวข้องซึ่งมิได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

มนัส เล่งเจ๊ะ

52920936: สาขาวิชา: การจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง; ร.ม. (การจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ ชายหาดบางแสน/ การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

มนัส เล่งเจ๊ะ: การมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสนต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม (PARTICIPATION OF BANGSAEN BEACH VENDORS TOWARD ENVIRONMENT CONSERVATION) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, ร.ด., ดร.เทียนชัย ศศิศาสตร์, ปร.ด. 90 หน้า. พ.ศ. 2554.

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” มีวัตถุประสงค์ ประการแรก เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประการที่สอง เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กับปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 150 แผงค้า ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลมาประมวลผลโดยการ วิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติค่า t-Test และ ANOVA

สรุปผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสน ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมผู้ค้าขายชายหาดบางแสน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้านเป็นดังนี้ อันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำทะเล รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชายหาดบางแสน และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นมะพร้าว

ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสน ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากการทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาที่มาทำการค้าขายบริเวณชายหาดบางแสน ภูมิลำเนาเดิมอยู่ภูมิภาค ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัด และการได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า ระดับของการมีส่วนร่วมต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน ไม่มีความแตกต่างกัน

จากการวิจัยได้ค้นพบว่า ผู้ค้าขายชายหาดบางแสนได้ให้ความสำคัญในการได้เข้าร่วมเสนอปัญหา การเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำจัดขยะ เพื่อลดมลภาวะบริเวณชายหาดบางแสน และได้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการกำจัดของเสียและสิ่งปฏิกูลเพื่อลดมลพิษบริเวณชายหาดบางแสน ได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมปล่อยสัตว์น้ำเพื่อรักษาความสมดุลให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ข
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์.....	4
สมมติฐานการวิจัย	6
2 แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม.....	7
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
ความหมาย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	19
แนวคิดในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	22
แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	25
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	26
นโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาของประเทศไทย.....	31
แนวความคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	34
การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน	36
ความเป็นไปได้ของการพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน	37
ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับการใช้ทรัพยากร	51
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	52
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย	61
วิธีดำเนินการ	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
ประชากร	61
กลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	62
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	63
สถิติที่ใช้วิเคราะห์	63
เกณฑ์การแปลผล	64
4 ผลการวิจัย	65
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล	65
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมที่มีต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขาย บริเวณชายหาดบางแสน ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	68
การทดสอบสมมติฐาน	73
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	78
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	65
2	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำทะเล.....	68
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์ทรัพยากรต้นมะพร้าว.....	69
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชายหาดบางแสน	71
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณ ชายหาดบางแสน ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในรายด้านต่าง ๆ	72
6	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาด บางแสนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามเพศ	73
7	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาด บางแสน ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ	74
8	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาด บางแสน ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามการศึกษา	74
9	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาด บางแสน ที่ต่างกันมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามระยะเวลาที่มา ทำการค้าขาย บริเวณชายหาดบางแสน	75
10	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาด บางแสน ที่ต่างกันมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมอยู่ภูมิภาค	76
11	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาด บางแสน ที่ต่างกันมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัด	76
12	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบาง แสนต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำแนกตามการได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ	77